

Dosarul nr. 2ra-1539/2020

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud.A.Cazacliu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.A.Panov, L.Pruteanu, I.Țurcan)

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Verdeș Ion, reprezentat de
avocatul Russ Sergiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Verdeș Aliona
împotriva lui Verdeș Ion cu privire la partajul averii comune în devălmășie,
împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 29 iunie 2016 Verdeș Aliona, reprezentată de avocatul Maria Goncear a
depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Verdeș Ion cu privire la
partajul averii comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii a indicat reclamanta Verdeș Aliona că s-a căsătorit în
anul 1991 cu pîrîtul. Din cauza relațiilor de ostilitate, apărute între ei, căsătoria a
fost desfăcută la 06 iulie 2003. Din viața conjugală au trei copii care în prezent au
atins majoratul.

A notat că pe parcursul vieții conjugale cu pîrîtul au agonisit avere, care le
aparține ambilor cu drept de proprietate.

În martie 1992, prin Decizia primăriei Cruglic, raionul Criuleni, le-a fost
atribuit familiei lor nou formată un lot de teren pentru construcții cu suprafața de
0,1387 ha.

Construcția casei au început-o în anul 1991, iar în anul 1992 au trecut cu
traul în casă, casa fiind finisată în anul 1995.

În anul 2014, pîrîtul, fără acordul ei, a înregistrat casa, care au construit-o
împreună și care aparține ambilor cu drept de proprietate în Registrul Bunurilor
Imobile la OCT Criuleni ÎS „Cadastru”.

A menționat că după desfacerea căsătoriei, din cauza comportamentului urît,
a fost nevoită să plece la muncă în Federația Rusă.

La solicitările reclamantei de a partaja averea benevol, pîrîtul refuză
categoric.

A solicitat reclamanta recunoașterea averii comunie în devălmășie și partajarea în natură, în 2 părți egale, între ea și Verdeș Ion, cu atribuirea a câte ½ cotă parte din imobilul: casa de locuit individuală cu nr.cadastral XXXXX și terenul aferent casei cu suprafața de 0,1387 ha, care se află în XXXXX și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 28 septembrie 2017 avocatul Sergiu Russ a depus acțiune reconvențională în interesele pîrîtului Verdeș Ion.

În motivarea acțiunii, reprezentantul pîrîtului a indicat că în fapt, căsătoria între Verdeș Ion și Verdeș Aliona a fost desfăcută la data de 06 iulie 2003, din motivul comportamentului amoral al pîrîtei Verdeș Aliona. Pe parcursul convețuirii în căsătorie foștii soți Verdeș Ion și Verdeș Aliona au dobîndit în proprietate comună în devălmășie un lot de teren pentru construcții pe teritoriul XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX și suprafața de 0,1387 ha.

Pe terenul indicat, în anul 1992 de către soții Verdeș a fost inițiată construcția unei case de locuit. La momentul divorțului, în anul 2003, casa în litigiu era finisată doar parțial și în special doar unele camere a demisolului, în care locuia familia Verdeș la acea perioadă, iar în camerele de la demisol lucrările au fost executate în condițiile insuficienței de resurse financiare, pereții din interior fiind din lut și var. Nu exista în casă la acel moment apeduct, canalizare, sistem de încălzire, baie, etc. Nu existau toate construcțiile auxiliare, gardul poarta, fîntîna, etc, care există astăzi. Parterul casei în 2003 era absolut nelocuibil, pereții și podul fiind doar din lut. Ferestrele și ușile casei la momentul divorțului în 2003 erau din lemn, ieftine și de o proastă calitate, podeaua era betonată.

A menționat că după divorț Verdeș Aliona nu a întreprins careva acțiuni pentru a-și revendica copiii de la fostul soț, sau o parte din casa în litigiu și a părăsit familia, plecînd la trai permanent în Federația Rusă, unde și-a format o nouă familie în concubinaj. Cele trei fete minore, au rămas cu tatăl Verdeș Ion, care de unul singur s-a ocupat de creșterea, întreținerea, înrijirea și educația lor.

În anul 2006, după trei ani de la divorț, Verdeș Ion văzînd că fosta soție absolut nu se interesează de soarta copiilor și starea casei lor nefinisate, a efectuat investiții mari în vederea finisării și renovării locuinței. Din acea casă, pe care au început să o construiască împreună, a rămas doar temelia și carcasul pereților din piatră, restul fiind totul schimbat și renovat și anume: în anul 2006 a fost dat jos de pe pereții demisolului tincuiala din lut, pereții fiind tincuți dinnou cu ciment și materiale din gips. A fost demolată podeaua veche și turnată o nouă podea deasemenea din ciment. A fost construită soba de la demisol; în anul 2007 a fost clădită baia finlandeză, a fost construit garajul și instalate porțile, a fost tincuit gardul; în anul 2008 a fost săpată fîntîna, a fost dat jos tot stratul de lut de pe pereții de la parter, a fost tincuți cu ciment tot parterul și fiind turnată podeaua parterului deasemena din ciment; în anul 2009 a fost construită soba de la parter, au fost procurată piatra de calcar pentru mansardă și cărămidă; în anul 2010 au fost executate tavanurile casei din gips carton și au fost tincuți cu materiale de finisare moderne tavanurile și toți pereții. A fost construită mansarda. Au fost procurate uși noi interioare pentru întreaga casă; în anul 2011 s-a construit construcția auxiliară bucătăria de vară, s-au schimbat ferestrele la tot parterul; în anul 2012 în casă a fost instalat sistemul de apeduct, a fost făcută canalizarea. A

fost turnată cu ciment ograda. Au fost mobilate 2 odăi de la parter. A fost construită scara de la mansardă, a fost instalată balustrada la balcon. A fost pusă gresia și faianța la bazinul nou construit și în baie; în anul 2013 a fost finisată baia filandeză cu bazin. A fost procurat cazan și cabină de duș. A fost instalat cazan la parterul casei. A fost mobilată o odaie de la parter; în anul 2014 a fost tincuită bucataria de vară și turnate din ciment podelele. A fost tincuit gardul de la întreaga gospodărie, au fost schimbate porțile la beci. A fost executată din nou sistema de încălzire din casă. În anul 2015 a fost instalat acoperișul la mansardă și bucataria de vară. A fost executat din lemn natural tavanul de la parter. A fost reparat balconul casei; în anul 2016 a fost finisat gardul și instalată plasă metalică. A fost procurată și instalată poartă nouă. A fost tincuită fața demisolului din fața casei.

A relatat că Verdeș Aliona tot acest răstimp de după divorțul din anul 2003 și pînă în prezent a locuit în Federația Rusă, unde are formată o nouă familie, iar în casa în litigiu nu a mai călcat niciodată de peste 14 ani. Tot acest răstimp Verdeș Aliona nu a contribuit cu nimic nici la finisarea construcției casei și nici la întreținerea copiilor săi minori. La momentul de față în casa în litigiu locuiește doar Verdeș Ion și cele trei fiice ale sale, care au atins majoratul.

A declarat că dorește să partajeze averea comună cu fosta soție, deoarece acțiunea intentată de ultima și starea existentă îi provoacă incertitudine prin faptul că de mulți ani doar el exclusiv investește sume importante de bani în finalizarea construcției, însă de iure și pîrîta Verdeș Aliona are dreptul $\frac{1}{2}$ din tot imobilul în litigiu, ceea ce este absolut inechitabil.

A susținut Verdeș Ion că are tot dreptul, să pretindă la o cotă-parte mai mare din averea comună în devălmășie la partajare și anume din casa cu nr. cadastral XXXXX.

Deasemenea, deoarece reclamantul Verdeș Ion și pîrîta Verdeș Aliona locuiesc separat deja de peste 14 ani, iar după divorț Verdeș Aliona a fost absolut indiferentă față de imobilul în litigiu, consideră că ar fi echitabil ai atribui lui Verdeș Ion în natură întregul bun imobil în litigiu, iar acesta să achite fostei soții o sultă bănească.

A solicitat partajarea între foștii soți Verdeș Ion și Verdeș Aliona a lotului de teren pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX și suprafața de 0,1387 ha, precum și a casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX amplasate pe teritoriul XXXX, care le aparține cu drept de proprietate comună în devălmășie cu atribuirea reclamantului Verdeș Ion din casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX a unei cote-păți mai mari și respectiv pîrîtei Verdeș Aliona a unei cote-păți mai mici și, respectiv, cîte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenul aferent casei; - atribuirea în natură reclamantului Verdeș Ion a întregii case de locuit cu nr. cadastral XXXXX și a terenului aferent, împreună cu toate construcțiile auxiliare existente cu obligarea acestuia să achite Alionei Verdeș o sultă bănească în mărime de $\frac{1}{2}$ din valoarea terenului în litigiu, precum și o parte mai mică din valoarea casei de locuit; - recunoașterea ca fiind proprietate personală a lui Verdeș Ion a tuturor anexelor și construcțiilor auxiliare, care au fost construite de către ultimul pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, după divorțul cu Verdeș Aliona în anul 2003.

Prin hotărârea din 06 iunie 2019 a Judecătoriei Criuleni (sediul Central) s-a respins cererea reconvențională a lui Verdeș Ion împotriva Alionei Verdeș cu

privire la recunoașterea dreptului de proprietate individuală asupra bunului și partajul averii ca neîntemeiată. S-a admis acțiunea avocatului Maria Gonciar în interesele reclamantei Verdeș Aliona împotriva lui Verdeș Ion cu privire la recunoașterea bunului proprietate comună în devălmășie și partajul averii comune în devălmășie ca întemeiată.

S-a recunoscut casa de locuit și terenul aferent casei din XXXXX, cu număr cadastral XXXXX proprietate comună în devălmășie a soților Aliona Verdeș și Verdeș Ion.

S-a partajat bunurile proprietate comună în devălmășie a soților Aliona Verdeș și Ion Verdeș și anume casa de locuit și terenul aferent casei din XXXXX, cu număr cadastral XXXXX în cote-părți egale și s-a determinat în proprietate conform variantei de partaj stabilită prin Raportul de constatare a variantelor de partajare a bunului imobil nr.15 din 06.12.2018 după cum urmează:

-după Aliona Verdeș partea a II din casă cu în valoare de 45 359 de lei compusă din încăperea nr. 1, 2 și 3 din parterul casei și încăperea nr. 1, 2, 3, 4 din demisolul casei, balcon, gard II, gard IV, fântână V și terenul aferent părții din casa de locuit atribuită cu suprafața de 0,0687 ha cu valoarea de 909 de lei;

-după Ion Verdeș partea I din casă în valoare totală de 35 412 de lei compusă din încăperile 4, 5 din parterul casei și încăperea 5 de la demisol, beci, precum și 1/2 din balcon, scară, poartă I, gard lit.II și gard lit.III și terenul aferent părții din casa de locuit atribuită cu suprafața de 0,700 ha cu valoarea de 926 de lei.

În vederea folosirii optime a părților din casă s-a obligat reclamanta Aliona Verdeș să demoleze blocul de ușă de la demisol dintre încăperile nr.1-5 și să-l închidă cu zidărie de piatră; să demonteze blocul de ușă de la parter dintre încăperile nr. 1-4 și să închidă golul cu zidărie de piatră; să monteze un gard despărțitor conform anexei nr.2 între punctul de marcaj 10-11 și 13-15 cu o lungime totală de 46,89 m.; să monteze un bloc de poartă între punctele de marcaj 9-10.

S-a obligat pârâtul Ion Verdeș să demonteze blocul de fereastră și să monteze blocul de ușă cu fereastră de la demisol la încăperea 5; să demonteze blocul de ușă de la parter dintre încăperile nr.1-5 și să închidă golul cu zidărie de piatră; să demonteze blocul de ușă de la parter dintre încăperile nr.4-5; să demonteze blocul de fereastră și să monteze blocul de ușă cu fereastră de parter la încăperea 5.

S-a încasat de la reclamanta Aliona Verdeș în beneficiul pârâtului Ion Verdeș sulta bănească în sumă de 9940 de lei.

S-a încasat de la pârât în beneficiul reclamantei cheltuielile de judecată în sumă totală de 11 084 de lei, dintre care taxa de stat în suma de 1212 de lei, servicii cadastrale în sumă de 3 222,2 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6500 de lei.

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Verdeș Ion și s-a menținut hotărârea din 06 iunie 2019 a Judecătoriei Criuleni (sediul Central).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță întemeiat a reținut opțiunea reprezentantului intimatului, exprimată în ședința de judecată de atribuire Alionei Verdeș a părții II din casă și a 1/2 cote-părți din teren, iar lui Verdeș Ion a părții I din casă cu atribuirea 1/2 cote-părți din terenul aferent.

La fel, cu trimitere la același raport, prima instanță, întemeiat a obligat-o pe Verdeș Aliona să demoleze blocul de ușă de la demisol dintre încăperile nr.1-5 și să-l închidă cu zidărie de piatră; să demonteze blocul de ușă de la parter dintre încăperile nr. 1-4 și să închidă golul cu zidărie de piatră; să monteze un gard despărțitor conform anexei nr.2 între punctul de marcaj 10-11 și 13-15 cu o lungime totală de 46,89 m.; să monteze un bloc de poartă între puntele de marcaj 9-10; iar apelantul Verdeș Ion să demonteze blocul de fereastră și să monteze blocul de ușă cu fereastră de la demisol la încăperea 5; să demonteze blocul de ușă de la parter dintre încăperile nr.1-5 și să închidă golul cu zidărie de piatră ;să demonteze blocul de ușă de la parter dintre încăperile nr.4-5; să demonteze blocul de fereastră și să monteze blocul de ușă cu fereastră de parter la încăperea 5.

De altfel, instanța de apel a reținut că prin apelul depus, Verdeș Ion de fapt nu contestă variantele de partaj, dar insistă asupra recunoașterii dreptului de prtoprietate individuală asupra bunului și partajul averii, pretenții însă care sunt neîntemeiate din motivele enunțate supra.

Concomitent, art. 25 alin. (8) Codul Familiei pentru împărțirea bunurilor proprietate în devălmășie a soților a căror căsătorie a fost desfăcută, stabilește un termen de prescripție de 3 ani.

Art. 272 alin. (1) Cod Civil prevede că termenul de prescripție extintivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Cu trimitere la normele invocate, instanța de apel consideră necesar să precizeze că termenului de prescripție de trei ani stabilit pentru cerințele de partaj a averii comune a soților începe să curgerea nu din momentul încetării căsătoriei (rămînerii hotărîrii definitive), dar de cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre lezarea dreptului ei.

Așadar, reieșind din prevederile legale citate supra, instanța de apel a conchis că începutul termenelor generale, cît și speciale de prescripție, este condiționat de momentul cînd persoana în favoarea căreia curge termenul de prescripție, poate să se adreseze în judecată pentru realizarea forțată a dreptului său. Determinarea momentului încălcării dreptului depinde de faptul dacă este încălcat un drept absolut, de creanță sau un drept apărut din raporturi continui.

La caz, din materialele cauzei nu rezultă o dată care să ateste începerea curgerii termenului de prescripție prin depunerea acțiunii de către Verdeș Aliona. Mai ales, instanța de apel a menționat că prin intentarea acțiunii Verdeș Aliona a pretins că imobil și terenul din XXXXX, cu număr cadastral XXXXX constituie proprietatea comună în devălmășie a foștilor soți. Iar față de această situație, art. 315 alin. (2) Cod civil statuează că dreptul de proprietate este perpetuu. Adică, acesta durează atîta timp cît există bunul și nu se stinge prin neuz.

Astfel, cumulând cele indicate, avînd în vedere caracterul perpetuu al dreptului de proprietate, instanța de apel a concluzionat că termenul de prescripție în speță, nu a fost încălcat.

La 14 septembrie 2020 Verdeș Ion, reprezentat de avocatul Russ Sergiu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii depuse de Verdeș Aliona.

În motivarea recursului s-a indicat prevederile art.432 alin.(2) li c) Cod de procedură civilă și anume că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea, precum și prvederile art.432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, instanța de apel eronat a interpretat prvederile normelor civile materiale legale de termenul de prescripție în litigiile patrimoniale între foștii soți.

De asemenea instanța de apel a ignorat prevederile art.241 alin.(5) Cod de procedură civilă.

Dreptul de a fi auzit, prin urmare, nu include doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (cauza Fomin c.Moldovei).

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces decizia din 30 iunie 2020, la data de 31 iulie 2020, însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării deciziei recurate. Astfel, cererea de recurs declarată la 14 septembrie 2020 de către Verdeș Ion, reprezentat de avocatul Russ Sergiu este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 25 septembrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d.14, vol.II), iar conform avizului de recepție Verdeș Aliona a recepționat la 30 septembrie 2020 copia cererii de recurs (f.d.16, vol.II).

Până la data examinării recursului referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Verdeș Ion, reprezentat de avocatul Russ Sergiu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Verdeș Ion, reprezentat de avocatul Russ Sergiu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru